

Działania Fundacji Karaimskie Dziedzictwo w roku 2022

Kończący się rok przyniósł nam, członkom Zarządu Fundacji Karaimskie Dziedzictwo, niemało satysfakcji z realizacji działań statutowych, zarówno tych wcześniej planowanych, jak i tych, do których przystępowaliśmy na bieżąco. Jak zwykle owocnie współpracowaliśmy z innymi organizacjami karaimskimi — Związkiem Karaimów Polskich i Litewskim Karaimskim Stowarzyszeniem Kulturowym (Lietuvos Karaimų Kultūros Bendrija). Oczywiście nie ominęły nas też troski, będące w większym lub mniejszym zakresie udziałem wszystkich, a związane z sytuacją polityczną w Europie i jej konsekwencjami.

Początek lutego to okres, kiedy podpisywane są umowy na realizację zadań zleconych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Nie inaczej było i w tym roku, gdy uzyskaliśmy trzy dotacje na następujące aktywności: *Działalność podstawowa* — umowa nr 11-1/WMNiE/2022, *Działania edukacyjno-integracyjne towarzyszące otwarciu Skweru Karaimskiego na warszawskiej Woli* — umowa nr 11-3/WMNiE/2022 oraz *Karaimskie warsztaty edukacyjno-integracyjne na Litwie 2022* — umowa nr 11-2/WMNiE/2022.

Środki przeznaczone na działalność podstawową pozwalają na pokrycie najważniejszych wydatków związanych z obsługą biurową, częściową opłatą za lokal i kosztami usług specjalistycznej firmy księgowej, a także utrzymania domeny internetowej. Wprawdzie przydzielane dotacje nie zaspokajają wszystkich potrzeb w tym zakresie, ale dają znaczącą ulgę w bilansie wydatków niezbędnych do prowadzenia działalności statutowej Fundacji.

W systemie nazewnictwa ulic i placów miejskich w Polsce nie było dotychczas śladu obecności mieszkających w Rzeczypospolitej Karaimów. Pierwsza inicjatywa Zarządu i Prezydenta Fundacji Karaimskie Dziedzictwo w tym zakresie została

skierowana do władz samorządowych w Dzielnicy Wola już kilka lat temu, ale dopiero niedawno zaistniały sprzyjający warunki do jej realizacji. Dzięki zaangażowaniu przewodniczącej Rady Dzielnicy Ewy Statkiewicz i Burmistrza Krzysztofa Strzałkowskiego w październiku 2021 r. jednogłośnie podjęto uchwałę dotyczącą wniesienia inicjatywy uchwałodawczej Rady Dzielnicy Wola do Rady m.st. Warszawy w sprawie nadania nazwy „Skwer Karaimski” terenowi zielonemu w Dzielnicy Wola. Projekt uzyskał pozytywną opinię miejskiej Komisji Nazewnictwa i 17 lutego 2022 r. stanął na 60. Sesji Rady m. st. Warszawy, gdzie w głosowaniu uzyskał akceptację wszystkich sześćdziesięciu radnych miejskich przy braku głosów przeciwnych i wstrzymujących się. Tym samym Karaimi po raz pierwszy wpisali się w system nazewnictwa ulic i placów miejskich w naszym kraju. Ze względu na trwające prace rekultywacyjne na terenie przyszłego Skweru Karaimskiego, uroczystości związane z oficjalnym otwarciem zaplanowano na miesiąc letnie.

W końcu lutego 2022 r. Fundacja Karaimskie Dziedzictwo zamówiła i sfinansowała usługę firmy specjalistycznej, która dokonała pielęgnacji zieleni na Cmentarzu Karaimskim w Warszawie, w tym przycinania ok. trzydziestu klonów tatarskich okalających nekropolię.

W związku z agresją na Ukrainę i trudną sytuacją Karaimów tam mieszkających, Zarząd Fundacji Karaimskie Dziedzictwo na posiedzeniu w dn. 15 marca 2022 r. postanowił udostępnić rachunki bankowe Fundacji Karaimskie Dziedzictwo prowadzone w PLN i EUR dla wpłat na cel pomocy Karaimom zarówno na terenie Ukrainy, jak i karaimskim uchodźcom z tego kraju (Uchwała Zarządu Fundacji Karaimskie Dziedzictwo nr 1/1/2022). Zebrane środki były następnie wydatkowane na w/w cele.

W dniu 8 kwietnia 2022 r. Zarząd Fundacji Karaimskie Dziedzictwo zorganizował w Warszawie spotkanie wielkanocne dla społeczności karaimskiej, wynajmując na ten cel salę w jednym z warszawskich hoteli.

W dniu 9 kwietnia 2022 r. Towarzystwo Przyjaciół Warszawy przy współpracy Fundacji Karaimskie Dziedzictwo zorganizowało spacer w ramach projektu Warszawa Wielokulturowa. Wędrówkę miejską pod hasłem „Śladami Karaimów wokół

➔ Pierwszy przystanek na szlaku Karaimów w dawnej Warszawie miał miejsce przed kamienicą Szyszmanów przy Krakowskim Przedmieściu. Fot. Adam J. Dubiński

⬇️ Niezwykle ciekawe warsztaty perkusyjne „Instrumentem po mapie” wzbudziły żywe zainteresowanie najmłodszych. Fot. Adam J. Dubiński

Starego Miasta” niezwykle ciekawie poprowadziła Małgorzata Brzózka-Warś, wiceprezes Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaciół Warszawy. Uczestnicy poznawali wiele faktów i szczegółów związanych z obecnością Karaimów w dawnej Warszawie m.in. w oparciu o materiały z wirtualnej mapy dostępnej pod adresem <https://mapy.karaimi.eu>, uzupełniane o wiadomości przekazywane przez uczestniczącego w spacerze Adama J. Dubińskiego, prezesa Zarządu Fundacji.

W związku z organizacją uroczystości pogrzebowych zmarłego 22 kwietnia 2022 r. Emanuela Łopatto, Fundacja Karaimskie Dziedzictwo wystąpiła z wnioskiem do Dowódcy Garnizonu Warszawa o przydzielenie wojskowej asysty honorowej. Wniosek rozpatrzone pozytywnie i zmarłego pożegnano w dniu 5 maja 2022 r. z asystą pododdziału Kompanii Honorowej Wojska Polskiego i salwą honorową.

Fundacja Karaimskie Dziedzictwo włączyła się w szereg działań realizowanych na Litwie w ramach obchodzonego tam (zgodnie z uchwałą Sejmu Republiki Litewskiej) Roku Karaimów. 19 maja 2022 r. dwoje członków Zarządu Fundacji wystąpiło w roli prelegentów podczas zorganizowanej na Uniwersytecie Wileńskim międzynarodowej konferencji naukowej pod nazwą *Karaim language in use (Język karaimski w użyciu)*. Następnego dnia o konferencji oraz o języku, historii i współczesnym życiu wspólnoty karaimskiej opowiadał zaproszony do programu TVP Wilno Adam J. Dubiński, prezes Zarządu FKD.

Komisja Stypendialna Fundacji Karaimskie Dziedzictwo na posiedzeniu w dn. 9 czerwca 2022 r. rozpatrzyła wniosek Marty Kobeckiej o przyznanie jej stypendium sportowego. Komisja, biorąc pod uwagę wybitne osiągnięcia sportowe aplikantki, zarekomendowała Zarządowi pozytywną decyzję w tej sprawie. Zarząd Fundacji podjął w dn. 13 czerwca 2022 r. Uchwałę nr 1/2/2022 o przyznaniu Marcie Kobeckiej rocznego stypendium sportowego, poczynając od czerwca 2022 roku.

Tegoroczne sierpniowe warsztaty edukacyjno-integracyjne na Litwie doskonale wpisały się w przygotowane z dużym rozmachem obchody Roku Karaimskiego w tym kraju. Ogromne zaangażowanie organizacyjne, uzupełniane inicjatywą i mrówczą pracą niemałej liczby członków społeczności zaowocowało wspaniałymi efektami w postaci wielu działań skierowanych do najmłodszych,

młodzieży i członków wszystkich pozostałych grup wiekowych. Nie zabrakło gier, zabaw, prelekcji, warsztatów twórczych i artystycznych ani koncertów. Przede wszystkim zaś był to czas wspólnie spędzony na integracji członków społeczności karaimejskiej z Litwy, Polski i wielu innych krajów Europy Zachodniej i Ameryki Północnej. Szkoda, że wojna na wschodzie nie pozwoliła przyjechać wszystkim Karaimom, którzy tego pragnęli.

W dniu 3 września 2022 r. odbyło się uroczyste otwarcie Skweru Karaimejskiego w Warszawie położonego między ulicami Redutową i Pustola, a przylegającego do cmentarzy karaimejskiego i prawosławnego. Organizatorem imprezy głównej była Dzielnica Wola, która przy współpracy z Fundacją Karaimejskie Dziedzictwo sfinansowała m.in. występ zespołu Karolina Cicha i Spółka, Michała Kuliczenki i zespołu *Dostlar*. Fundacja, w ramach dofinansowania ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, przygotowała edukacyjną wystawę plenerową pt. „Karaimi — najmniejsza mniejszość”, którą otworzyli jej autorzy Anna Sulimowicz-Keruth i Adam J. Dubiński. Wielu licznie zgromadzonych uczestników otwartej dla mieszkańców Warszawy uroczystości z uwagą oglądało kolejne plansze opowiadające m.in. o pochodzeniu, historii, osadnictwie, języku i członkach społeczności karaimejskiej. Po radosnej imprezie otwierającej Skwer Karaimejski Fundacja zaprosiła na wieczór integracyjny z udziałem profesjonalnego bajora Michała Malinowskiego z Muzeum Bajek, Baśni i Opowieści. Kulminacją spotkania stanowiły wspólnie opowiadane baśnie karaimejskie, a także ciekawe historie z życia zebranych.

Zgodnie z Uchwałą Zarządu Fundacji Karaimejskie Dziedzictwo nr 1/3/2022 z dn. 31.07.2022 r. część działań związanych z otwarciem Skweru Karaimejskiego na Woli została sfinansowana ze środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku, a pozyskanych przez odpisy 1% od podatku dochodowego osób fizycznych dla Organizacji Pożytku Publicznego, jaką jest Fundacja Karaimejskie Dziedzictwo. W taki sposób sfinansowano usługę serwisu fotograficznego, imprezę integracyjną, wieczór karaimejskich bajek, częściowo usługę promocji imprezy w mediach społecznościowych. Z tego samego źródła częściowo sfinansowano zastosowanie najwyższej jakości nowoczesnych materiałów ekspozycyjnych dla zapewnienia przez długie miesiące trwałości wystawy plenerowej „Karaimi — najmniejsza

mniejszość” i jej odporności na warunki atmosferyczne oraz próby wandalizmu.

Zgodnie z Uchwałą Zarządu Fundacji Karaimejskie Dziedzictwo nr 3/3/2022 z dn. 31.07.2022 r. dofinansowano imprezę towarzyszącą otwarciu w dn. 11 września 2022 r. Skweru Karaimejskiego na Sępolnie we Wrocławiu.

W październiku Fundacja Karaimejskie Dziedzictwo sfinansowała wynajęcie sali i zorganizowała spotkanie świąteczne z okazji karaimejskiego Święta Boszatłych.

Zgodnie z Uchwałą Zarządu Fundacji Karaimejskie Dziedzictwo nr 2/3/2022 z dn. 31.07.2022 r. dofinansowano imprezę integracyjną pn. *Dostlar i Przyjaciele*, która odbyła się w dniach 8–9 października 2022 r. w Białymstoku z udziałem

Finis coronat opus – ileż satysfakcji daje własnoręcznie namalowane dzieło!

Fot. Archiwum FKD

Wstęga zerwana – Skwer Karaimejski na warszawskiej Woli został otwarty.

Fot. Leszek Betliński

Uczestnicy wieczoru integracyjnego zasłuchali się w karaïmskich bajkach, brawurowo opowiadanych przez Michała Malinowskiego, bajarza i animatora kultury.
Fot. Adam J. Dubiński

Dwa dni pełne turystyki, integracji i rekreacji. Tak upłynęło białostockie spotkanie polsko-litewskich Karaïmów, przyjaciół zespołu *Dostlar*.
Fot. Archiwum FKD

Karaïmów z Polski i Litwy i zgromadziła około pięćdziesięciu członków społeczności karaïmskiej. Źródło dofinansowania stanowiły częściowo środki z wydzielonego rachunku OPP, a częściowo z rachunku działalności statutowej.

Jak co roku Fundacja Karaïmskie Dziedzictwo, współpracując z jednostkami naukowymi, włączała się we współorganizację spotkań świata nauki. Były to: Międzynarodowa Konferencja zorganizowana w dniach 29–30 czerwca 2022 r. przez Wydział Orientalistyki z okazji 90-lecia studiów orientalistycznych na Uniwersytecie Warszawskim pn. *Oriental Studies for the Future (Orientalistyka dla przyszłości)*, VI Międzynarodowy Kongres Turkologiczny *Studies on the Turkic World — Multidisciplinary Perspectives (Studia nad światem*

turkijskim — perspektywy multidyscyplinarne) przeprowadzony w dniach 19–21 września 2022 r. na Uniwersytecie Warszawskim oraz XI Międzynarodowa Konferencja *Current Trends in Oriental Studies (Współczesne trendy orientalistyki)* zorganizowana również na tej uczelni w dniach 21–23 listopada. Oprócz udziału organizacyjnego Fundacji Karaïmskie Dziedzictwo, członkowie Zarządu Fundacji brali czynny udział jako prelegenci w tych wydarzeniach naukowych.

Jego Ekscelencja Cengiz Kamil Firat, Ambasador Turcji, zaprosił członków społeczności karaïmskiej na przyjęcie w dniu 28 października 2022 r. z okazji 99. rocznicy proklamowania Republiki Tureckiej. Wkładem Fundacji Karaïmskie Dziedzictwo w organizację tej imprezy było sfinansowanie koncertu pieśni karaïmskich w wykonaniu Michała Kuliczenki i Karoliny Matuszkiewicz podczas tej uroczystości.

Śladem lat ubiegłych zawarto porozumienie o współpracy między Fundacją Karaïmskie Dziedzictwo a Wolskim Centrum Kultury w Warszawie, na mocy którego m.in. zabezpieczono możliwość korzystania z zasobów lokalowych wck na potrzeby prób i występów karaïmskiego zespołu młodzieżowego *Dostlar*.

Członkowie Zarządu Fundacji Karaïmskie Dziedzictwo, popularyzując wiedzę na temat historii i współczesności Karaïmów, wygłaszali wykłady poza zakresem swych zobowiązań zawodowych. Na zaproszenie Koła Naukowego Geografii Ekonomicznej i Badań Regionalnych oraz Studenckiego Koła Naukowego Stosunków ze Wschodem członek Zarządu Fundacji dr Anna Sulimowicz-Keruth wygłosiła 14 listopada 2022 r. w Szkole Głównej Handlowej prelekcję pt. „Karaïmi — od Bastry do Kiejdan”. W dniach 4 i 14 grudnia 2022 r. na zaproszenie prof. dr hab. Teresy Zaniewskiej, prezes Zarządu Fundacji Karaïmskie Dziedzictwo, Adam J. Dubiński, wygłosił dla studentów Katedry Pedagogiki Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie dwie prelekcje pt. „Karaïmi — kultura i oświata”.

Tak przedstawiają się działania statutowe Fundacji Karaïmskie Dziedzictwo w roku 2022. W ramach działalności gospodarczej kontynuowano wynajem mieszkania w Warszawie, będącego własnością Fundacji, z przeznaczeniem uzyskanych środków na działalność statutową. ■

Adam J. Dubiński